

ด่วนมาก

ที่ สร.๐๒๐๓/๔๗๖๓

1/10

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

พฤษภาคม ๒๕๒๐

เรื่อง โครงการพัฒนาเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ระยะที่ ๒ ของ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อ้างถึง บันทึกที่ สร.๐๔๐๒/๒๐๖๐ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๐

ตามที่ไต่เสนอโครงการพัฒนาเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน
ระยะที่ ๒ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการบริหาร สภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจแห่งชาติ ได้พิจารณาแล้ว ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา นั้น

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๐ ลงมติ
เห็นชอบด้วย และอนุมัติให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการบริหาร สภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
แห่งชาติ โดยให้เร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ๔ ปี
จึงเรียนมาเพื่อทราบ ไต่แจ้งในที่ที่เกี่ยวข้องทราบด้วยแล้ว.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายปอง ปิณฑ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี.

โทร. ๒๔๗๒๒๐

ด่วนมาก

ที่ สร.๐๒๐๒/๕๗๔ - ๕๗๕

2/10

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

พฤษภาคม ๒๕๒๐

เรื่อง โครงการพัฒนาเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ระยะที่ ๒ ของ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียน รัฐ - กค. กส. ผอ.- สงป.

สิ่งที่ส่งมาด้วย ภาพถ่ายบันทึกที่ สร.๐๕๐๒/๒๐๖๐ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๐

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ได้เสนอโครงการพัฒนาเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ระยะที่ ๒ ของ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการบริหาร สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ
ได้พิจารณาแล้ว มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดครบถ้วนตามภาพถ่ายบันทึก
ที่ได้นำส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๐ ลงมติ
เห็นชอบด้วย และอนุมัติให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการบริหาร สภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจแห่งชาติ โดยให้เร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ๔ ปี
จึงเรียนยืนยันมา. จึงเรียนมาเพื่อทราบ.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง - สูง

(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี.

โทร. ๒๔๑๒๒๒๐

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3/10

ที่ สร.๐๔๐๒/๒๐๖๐ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๐

เรื่อง ความผิดปกติ

เรื่อง โครงการพัฒนาเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ระยะที่ ๒ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ขอประทานเสนอ ท่านรองนายกรัฐมนตรี (นายอัมพร จันทรวิจิตร)

๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอโครงการพัฒนาการเกษตรในเขตชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ระยะที่ ๒ (Chao Phya Irrigation Improvement Project II) โดยจะขอเงินจากต่างประเทศสมทบกับเงินงบประมาณให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นชอบในหลักการ และสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการ

๒. โครงการฯ ที่กระทรวงฯ เสนอให้สาธารณานักกระทรวงฯ ได้รายงานว่าเป็นการดำเนินงานต่อเนื่องกับโครงการพัฒนาการเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๒๐) ซึ่งใช้เงินกู้ไม่เสียดอกเบี้ยจากสมาคมพัฒนาระหว่างประเทศ (International Development Association) เป็นจำนวนเงิน ๕.๕ ล้านเหรียญสหรัฐ และเงินสมทบของรัฐบาลไทยอีก ๒๕๓.๐๖ ล้านบาท เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ ในบริเวณเขตที่ทำการจัดรูปที่ดินของโครงการเจ้าพระยาตอนบน ๒ แห่ง คือ ในท้องที่อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี โครงการชลประทานรัชสูทร และในท้องที่อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โครงการบรรณาการรวมเนื้อที่ ๑๐๐,๕๕๐ ไร่ เกษตรกร ๖,๕๐๐ ครอบครัว งานที่สำคัญได้แก่ งานปรับปรุงระบบการชลประทาน คลองระบายน้ำสายใหญ่ และก่อสร้างระบบชลประทานระบายน้ำทางลำเอียงในไร่นา โดยการจัดรูปแปลงให้เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนการทำเกษตรกรรมแบบใหม่ ผลการดำเนินงานจนถึงสิ้นปี ๒๕๑๙ รวมประมาณ ๔๖,๕๐๐ ไร่ และกำหนดค่าการก่อสร้างในปี ๒๕๒๐ อีกประมาณ ๔๔,๕๕๐ ไร่ ผลของการดำเนินงานปรากฏว่ามีการปลูกพืชในฤดูแล้งเพิ่มขึ้นในน้ำอย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผลผลิตต่อเนื่องสูงขึ้น และรายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น ๓ เท่าตัว

๓. การดำเนินงานตามโครงการฯ ระยะที่ ๒ นี้ เป็นไปตามข้อตกลงกับสมาคมพัฒนาระหว่างประเทศ ซึ่งกระทรวงฯ ได้จ้างบริษัทที่ปรึกษา ILACO มาทำรายงานความเหมาะสมสำหรับการขยายงานในระยะที่ ๒ ต่อไป รายงานดังกล่าวแล้วเสร็จเมื่อปี ๒๕๑๘ จากรายงานดังกล่าวนี้เองธนาคารโลกได้ให้ความสนใจและช่วยเหลือในด้านเงินกู้ที่จะสนับสนุนโครงการระยะที่ ๒ นี้ได้ คำแนะนำต่อไป จึงได้จัดส่งคณะเจ้าหน้าที่มาทำการศึกษารวมเพิ่มเติมรวม ๑ ชุด เจ้าหน้าที่ ๒ ชุดแรกได้เข้ามาเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ และพฤษภาคม ๒๕๑๙ เป็น Preappraisal Missions ชุดสุดท้ายเป็น Appraisal Mission ได้เข้ามาเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๑๙ และได้จัดทำ Staff

Project Report ของโครงการระยะที่ ๒ เสร็จเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐

๔. รายงานของเจ้าหน้าที่ธนาคารโลกดังกล่าว มีสาระสำคัญดังนี้ -

๔.๑ วัตถุประสงค์

เพื่อเร่งเพิ่มผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรโดยการพัฒนาการเกษตร
ชลประทานในไร่นาอย่างสมบูรณ์แบบ และเพื่อเป็นการสนับสนุนให้ทำประโยชน์จากเขื่อนชลประทาน
เพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ ส่วนประกอบของโครงการ ตามรายงานของเจ้าหน้าที่ธนาคารโลกได้
แบ่งส่วนประกอบของโครงการออกเป็น ๔ ส่วน คือ -

Part A Rehabilitation and On-Farm Development Works

เป็นงานปรับปรุงระบบชลประทานและงานพัฒนาไร่นา เพื่อปรับปรุงการควบคุมคันการส่งน้ำและทาง
ลำเลียงในไร่นาสำหรับพื้นที่เพาะปลูกจำนวน ๓๔,๕๐๐ ไร่ (๒๓,๐๐๐ เฮกตาร์) ซึ่งโค่นพื้นที่ในเขต
โครงการชลประทานทุ่งราบเจ้าพระยาตอนบน ๖ แห่ง อันได้แก่ โครงการบรมธาตุ จังหวัดยี่นา
โครงการชัยสุทร จังหวัดสิงห์บุรี โครงการโคกกระเทียม จังหวัดลพบุรี โครงการมโนรมย์ จังหวัด
ชัยนาท นครสวรรค์ สุพรรณบุรี โครงการสามตุ๊ก จังหวัดสุพรรณบุรี และโครงการสามตุ๊กขยาย
จังหวัดสุพรรณบุรี งานพัฒนาไร่นาจะเอื้ออำนวยให้เกิดการขุดบ่อปลาขึ้นในพื้นที่เกษตรกรรมโครงการ
เพราะการขุดบ่อปลาเพิ่มจากค่าใช้จ่ายของงานพัฒนาไร่นาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โครงการนี้จะช่วย
แก้ปัญหาการประมงน้ำจืดที่ลดลงไปด้วย

Part B Rehabilitation Works เป็นงานปรับปรุงระบบชล-

ประทานอย่างถาวร เพื่อปรับปรุงการควบคุมการส่งน้ำและประสิทธิภาพในการส่งน้ำ เพื่อส่งน้ำให้
พื้นที่เพาะปลูกจำนวน ๔๑๒,๕๐๐ ไร่ ในโครงการชลประทานย่อย ๑๓ แห่ง คือ โครงการมโนรมย์
ของแก โคกกระเทียม เริงราง ชัยสุทร บางมณี โพธิ์พระยา สามตุ๊กขยาย บรมธาตุ สามตุ๊ก โพธิ์เทพ
ท่าโบสถ์ และมหาสาร รวมทั้งการดำเนินการที่ภูมิประเทศของทุ่งราบเจ้าพระยาตอนบนในเนื้อที่
๑,๔๓๕,๐๐๐ ไร่

Part C Mae Klong Development เป็นงานทำนบดินที่ภูมิประเทศและ

แผนที่แปลงกรรมสิทธิ์ในเนื้อที่ ๓๑๒,๕๐๐ ไร่ ก่อสร้างโครงการก้วอย่าง ๑ แห่ง เนื้อที่แห่งละ ๓,๑๒๕
ไร่ ถึง ๖,๒๕๐ ไร่ สร้างทางลำเลียงขอยยาว ๓๖๐ กม. รวมทั้งงานที่เกี่ยวข้องของในเขตชลประทาน
แม่กลอง การออกแบบโครงการก้วอย่างไว้วิธีขุดขุดเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่จะปลูกและจะขอรับความ
ช่วยเหลือจากญี่ปุ่น

Part D Consultant Services เป็นการจ้างบริษัทที่มีวิชาเพื่อ

ช่วยเหลือกรมชลประทานและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในงานก่อสร้างตาม Part A และ Part B
และจัดทำ Feasibility Study ของโครงการเจ้าพระยา ระยะที่ ๓ และแม่กลองระยะที่ ๒
ด้วย

5/10

๔.๓ เงินลงทุนและระยะเวลาในการดำเนินงาน จากประมาณการโดยวิศวกร
ในกันปี ๒๕๒๐ ค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการ (Baseline Cost) จะเป็น ๓๖.๔ ล้านเหรียญสหรัฐ
รวมกับส่วนเพิ่มในเนื้องานและราคาของเพิ่ม (Physical and Price Contingencies) อีก
๓๕.๖ ล้านเหรียญสหรัฐ (ร้อยละ ๑๒ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด) จะเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของโครงการ
๗๒ ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ ๒,๒๔๔ ล้านบาท โดยจะเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับงานใน Part A
๔๓.๐ ล้านเหรียญสหรัฐ Part B ๑๑.๕ ล้านเหรียญสหรัฐ Part C ๑๒.๔ ล้านเหรียญ
สหรัฐ และ Part D ๓.๐ ล้านเหรียญสหรัฐ การดำเนินงานของโครงการจะใช้เงินจาก
ธนาคารโลก ๕๕.๐ ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณร้อยละ ๔๕ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดโดยมีระยะ
เวลาใช้คืนภายใน ๒๐ ปี ระยะปลอดหนี้ ๕ ปี และใช้เงินงบประมาณสมทบอีก ๕๓.๐ ล้านเหรียญ
สหรัฐ หรือประมาณร้อยละ ๔๐ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ระยะเวลาในการดำเนินงานอยู่ในระหว่างปี ๒๕๒๑ ถึง ๒๕๓๖ รวมเป็น
เวลา ๖ ปี ประมาณการค่าใช้จ่ายของโครงการแต่ละปีจะเป็นดังนี้ -

ปีงบประมาณ	ค่าใช้จ่าย (ล้านเหรียญสหรัฐ)
๒๕๒๑	๑.๔
๒๕๒๒	๑๔.๖
๒๕๒๓	๓๑.๖
๒๕๒๔	๒๖.๓
๒๕๒๕	๒๐.๓
๒๕๒๖	๑๕.๓

๑๑๒.๐

แยกเป็นค่าใช้จ่ายซึ่งรวมค่าโครงการเพิ่มราคาลงแล้วได้ดังนี้ -

(๑) ค่าก่อสร้าง	๕๕.๐ ล้านเหรียญสหรัฐ
(๒) ค่าเครื่องจักรกลและยานพาหนะ	๑๖.๔ "
(๓) ค่าบริษัทรักษาและนิคมงานต่างประเทศ	๒.๔ "
(๔) ค่าโครงการเพิ่มเนื้องาน	๓.๖ "
(๕) ค่าบริการและงานอื่น ๆ	๔.๓ "

ในรายการที่ ๒ ค่าเครื่องจักรกลและยานพาหนะเป็นการซื้อรถเพื่อใช้ใน
งานสนาม รถบรรทุกเล็กและจักรยานยนต์เป็นจำนวน ๓๔๔ คัน เป็นเงิน ๑.๐๑ ล้านเหรียญสหรัฐ

๔.๔ การเก็บเงินคืนทุน (Cost Recovery) ธนาคารโลกได้เสนอว่าโดย
ที่เกษตรกรในเขตที่ปลูกพืชคั้นจะเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ จึงเห็นควรกำหนดให้เก็บเงินคืน
ทุนจากเกษตรกรผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการนี้ร้อยละ ๕๐ ของค่าก่อสร้างในแปลงนา
(on-farm Development) ทั้งหมดที่จ่ายจริงในระยะเวลาไม่เกิน ๑๕ ปี คิดดอกเบี้ยไม่น้อยกว่า

6/10

ร้อยละ ๑๒ มีระยะเวลาปลอดหนี้ที่เหมาะสมและให้ ชกส. เป็นผู้เก็บค่าคืนทุนดังกล่าว ฉะนั้นการปฏิบัติตามข้อเสนอของธนาคารโลกจะทำให้เกษตรกรต้องรับการชำระเงินคืนทุนสูงเกินกำลังความสามารถ ทั้งนี้ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดินต่อไปจะเป็นประมาณ ๑,๕๐๐ บาท รวมคอกเบี้ยเงินค้ำจ่ายอีกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๒ เพื่อให้แนวความคิดในเรื่องการเก็บค่าคืนทุนสัมฤทธิ์ผล และให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๔๖ (๑) และ ๔๖ (๒) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ -

(๑) ให้รัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์ที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

(๒) ให้เกษตรกรจ่ายคืนทุนการปรับระดับดินและกิจการอื่น ๆ ในที่ดินของตนเองเต็มตามจำนวนที่จ่ายจริง

คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางจึงได้มีมติให้เกษตรกรจ่ายคืนทุนการปรับระดับดินในไร่นาเต็มตามจำนวนที่จ่ายจริง คือ ไร่ละ ๒๕๐ บาท และรัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์ให้ไร่ละ ๓๕๐ บาท หรือประมาณร้อยละ ๑๐ ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น และให้เกษตรกรจ่ายไร่ละประมาณ ๑๐๐ บาท รวมแล้วเกษตรกรจะต้องจ่ายเงินคืนทุนในอัตราไร่ละ ๓๕๐ บาท ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอของธนาคารโลก และไม่ขัดต่อ พ.ร.บ. การจัดรูปที่ดินด้วยส่วนการจัดเก็บค่าคืนทุนนั้นได้กำหนดให้เก็บในอัตราไร่ละ ๑๑๐ บาทต่อปี เป็นระยะเวลา ๑๕ ปี มีระยะปลอดหนี้ ๒ ปี (คิดคอกเบี้ยเงินค้ำจ่ายร้อยละ ๑๒ เป็นค่าคอกเบี้ย ๕๐๔.๕๐ บาท รวมเงินคืนอีก ๓๕๐ บาท) จะเป็นเงินที่เกษตรกรจะต้องจ่ายทั้งสิ้นไร่ละ ๑,๒๕๐ บาทต่อ ๑๕ ปี จากผลของการหนึ่งเสียงเกษตรกรเจ้าของที่ดินในเขตโครงการส่วนใหญ่เห็นชอบและรับว่าอยู่ในวิสัยที่จะสามารถจ่ายเงินคืนทุนในอัตราดังกล่าวได้

๔.๕ แนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วยแนวทางเพื่อการส่งเสริมการผลิตและการจำหน่ายโดย

(๑) ปรับปรุงระบบชลประทานซึ่งได้แก่คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำสายใหญ่ และถนนในเขตโครงการ

(๒) ก่อสร้างคันน้ำ คุระบายน้ำ ทางลำเลียงและปรับปรุงระดับดินในไร่นา

(๓) ส่งเสริมให้ชาวนารวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ สมาคมผู้ใช้น้ำ

สหกรณ์การเกษตร ตลอดจนสนับสนุนในด้านการจัดการเกษตรอันได้แก่การแจกเมล็ดพันธุ์ดี จัดหาปุ๋ยในราคาถูกจำหน่ายแก่ชาวนา ในสินเชื่อทางการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งการวิจัยส่งเสริมการปลูกพืชต่าง ๆ ในที่ดินที่เหมาะสม

๔.๖ การบริหารงานโครงการ กรมชลประทานเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการ สำหรับงานในด้านการปรับปรุงระบบชลประทานและการพัฒนาในไร่นานั้น จะมีรองอธิบดีฝ่ายบำรุงรักษา ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการโครงการ เป็นผู้ควบคุมการดำเนินงาน และจะมีนายช่างใหญ่ชลประทานซึ่งจะทำหน้าที่ผู้จัดการโครงการ เป็นผู้อำนวยการโดยทรงอยู่ภายใต้การ

สำหรับงานในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยราชการต่าง ๆ เช่น กรมที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง และกองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้น โดยมีรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้อำนวยการโครงการเจ้าพระยา ระยะที่ ๑ เป็นผู้ประสานงานโครงการ

๔.๓ ผลประโยชน์ของโครงการ เมื่อโครงการแล้วเสร็จจะมีเกษตรกรได้รับประโยชน์โดยตรงจากโครงการประมาณ ๑๐๑,๔๐๐ ครัวเรือน สำหรับงานใน Part A เมื่อมีการพัฒนาให้เป็นเขตการเกษตรสมบูรณ์แบบแล้ว จะทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นจาก ๑๓๓,๐๐๐ ตัน ในปัจจุบันเป็น ๓๓๔,๐๐๐ ตัน เปรียบเทียบกับผลผลิตซึ่งพิจารณาตามแนวโน้มของการผลิต หากไม่มีโครงการจะเป็นเพียงประมาณ ๒๐๒,๐๐๐ ตัน จะมีเกษตรกรที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรง ๒๔,๔๐๐ ครัวเรือน หรือประมาณ ๑๓๓,๐๐๐ คน รายใดที่ไม่มีโครงการปีละประมาณ ๑๖,๐๐๐ บาท หักครอบครัว หลังจากมีโครงการแล้วจะช่วยให้เกษตรกรสามารถปลูกพืชในฤดูน้ำได้ ทำให้การว่างงานในฤดูแล้งลดลงของ ค่าความรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวจะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณปีละ ๓๔,๐๐๐ บาทต่อครอบครัว นอกจากนั้นการดำเนินโครงการนี้ยังหมายถึงการให้ประโยชน์จากเงื่อนไขประทาน ซึ่งมีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์เต็มที่ โดยการพัฒนาแปลงนาเพื่อให้เกษตรกรได้รับน้ำชลประทานอย่างทั่วถึงและเพียงพอต่อการเพาะปลูก

จากการคำนวณผลประโยชน์ทางด้านการเงิน ปรากฏว่าอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (Economic Rate of Return) ของโครงการเกษตรสมบูรณ์โดยส่วนรวม จะเป็น ๓๔% และโครงการย่อยจะมี Economic Rate of Return ดังนี้ คือ โครงการบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้ง ๔๙% โครงการชลประทานและนิคม ๔๙% สามรถและสามรถขยาย ๓๗% และดำเนินข้อสมมุติ ๕ ประการ Economic Rate of Return ของโครงการโดยส่วนรวมจะเป็นดังนี้ :

ข้อสมมุติฐาน	Economic Rate of Return
๑) ถ้าราคาก่อสร้างและค่าบำรุงรักษาเพิ่มอีก ๓๐%	๓๓%
๒) ถ้ามีการล่าช้าของโครงการออกไปอีก ๒ ปี	๓๒%
๓) ถ้าผลประโยชน์ของโครงการลดลงไปอีก ๓๐%	๓๑%
๔) ถ้าเกิดเหตุการณ์ในข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ รวมกัน	๑๔%
๕) ถ้าราคาจ้างแรงงานเพิ่มเป็น ๒๕ บาทต่อคนต่อวัน	๓๖%

๔.๔ เงื่อนไขและข้อเสนอแนะของธนาคารโลก ธนาคารโลกได้เสนอเงื่อนไข และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

(๑) ในการเจรจาเงินรัฐบาลจะทองเสนอร่างมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานโครงการ (Project Coordination Committee) ใน มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการบริหารโครงการ (Project Executive Committee) ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษา

8/10

(๒) กรมชลประทานจะต้องก่อสร้างระบบระบายน้ำสายใหญ่ โครงการชลประทานแมกทองระยะที่ ๑ ให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมชลประทานจะดำเนินการไปตามเสนอ

(๓) จะต้องว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำในการดำเนินงานโครงการตาม Part A และ Part B และจัดทำ Feasibility Study ของโครงการเจ้าพระยาตอนบน ระยะที่ ๑ บริษัทที่ปรึกษาและเงื่อนไขในการว่าจ้างจะต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารโลก เรื่องนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกบริษัทที่ปรึกษาสำหรับ Part A แล้ว และได้คัดเลือกบริษัทที่ปรึกษาไว้ ๗ บริษัท ซึ่งกำหนดส่ง Proposal ภายในวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๒๐

(๔) งาน On-Farm ในโครงการ Part A จะก่อสร้างด้วยอัตรากำลังของทางราชการไม่เกิน ๒๕% คณะกรรมการพิจารณาขอเสนอแนะของธนาคารโลกเห็นชอบตามขอเสนอ

(๕) กรมชลประทานจะต้องแยกบัญชีค่าใช้จ่ายในส่วนโครงการเจ้าพระยาและโครงการแมกทองออกจากกัน และจะต้องมีพนักงานตรวจบัญชีทางธนาคารโลกเห็นชอบเพื่อทำการตรวจบัญชีประจำปี และต้องส่งบัญชีที่ตรวจแล้วรวมถึงความเห็นของผู้ตรวจบัญชีในธนาคารโลก ภายใน ๔ เดือนหลังจากสิ้นปีงบประมาณแต่ละปี คณะกรรมการฯ เห็นชอบตามขอเสนอ

(๖) ต้องประกาศกระทรวงมหาดมัญญีกฎกำหนดเขตการจักรปลูกตามพระราชบัญญัติจักรปลูกดิน ก่อนดำเนินการก่อสร้างทุกแห่ง คณะกรรมการฯ เห็นชอบตามขอเสนอ

(๗) กรมส่งเสริมการเกษตรจะต้องขยายการปลูกลดพื้นที่รวมทั้งหมดแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ให้เกษตรกรในเขตโครงการ Part A และ Part B เพื่อใช้เพาะปลูกแทนพันธุ์ข้าวเดิมโดยเฉลี่ยปีละ ๔ ปี กรมส่งเสริมการเกษตรแจ้งว่าจะเริ่มโครงการปลูกลดพื้นที่พันธุ์ข้าวในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ และจากปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นต้นไปจะปลูกลดพื้นที่พันธุ์ข้าวเพื่อเลี้ยงสำหรับปลูกข้าวได้ปีละ ๒๕๐,๐๐๐ ไร่

(๘) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งสหกรณ์ต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในเขตโครงการ จะต้องเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่และจัดหาเงินทุนเพื่อให้เกษตรกรในเขตโครงการทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพียงพอต่อความต้องการ ขกส. แจ้งว่าสามารถที่จะทำตามขอเสนอได้ เพราะว่าได้เงินกู้จากประเทศญี่ปุ่น ส่วนกรมส่งเสริมสหกรณ์แจ้งว่า สามารถทำตามขอเสนอได้โดยจะต้องขออัตราค่าจ้างเพิ่มบาง

(๙) ให้กรมชลประทานเป็นผู้ดำเนินการส่งน้ำและบำรุงรักษาระบบชลประทาน ทางอำเภียง และระบายน้ำ ตามอำนาจหน้าที่ในเขตโครงการหลังจากงานก่อสร้างแล้วเสร็จรวมทั้งเขตโครงการระยะที่ ๑ ด้วย เพื่อให้การบำรุงรักษามีมาตรฐานที่ดี จึงควรกำหนดกรอบเวลาการบำรุงรักษาทุก ๓ ปี เว้นแต่ในสิ่งที่ไม่จำเป็นแน่ชัด กรมชลประทานจะดำเนินการตามขอเสนอทั้งกล่าวโดยขอให้ส่วนงานงบประมาณจัดสรรงบประมาณค่าส่งน้ำและบำรุงรักษาในโครงการดังกล่าว ตามอัตราที่

ธนาคารโลกเสนอแนะ คือ ประมาณ ๓๔ บาทต่อไร่ ซึ่งขณะนี้ทางกรมชลประทานได้แก้ไข กรม.
เดิมเกี่ยวกับการเก็บค่าส่งน้ำและบำรุงรักษา โดยเสนอร่าง พรบ. ถึงกล่าวขอกระทรวงแล้ว

(๑๐) รัฐบาลจะต้องเรียกเก็บเงินคืนทุนจากยูได้รับผลประโยชน์ใน
โครงการ Part A จำนวน ๔๐% ของค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายจริง ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑๕ ปี
คิดดอกเบี้ยไม่น้อยกว่า ๖% และมีระยะเวลาปลอดหนี้ที่เหมาะสม พร้อมทั้งเสนอวิธีการที่จะให้
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นผู้เก็บเงินคืนธนาคารโลกให้เต็มชดเชยภายในเวลา
๖ เดือนหลังจากเซ็นสัญญาเงิน คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางได้ประชุมเกี่ยวกับเรื่องนี้ เมื่อวันที่
๒๔ มีนาคม ๒๕๒๐ และมีมติตามที่ธนาคารโลกเสนอ โดยรัฐบาลจะออกเงินสมทบให้ราษฎรประมาณ
๔๐% ของค่าก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภค อันได้แก่ คู่งน้ำ ระบายน้ำ ทางลำเลียง และอาคาร
ประกอบในไร่นา ส่วนค่าปรับระดับดินราษฎรออกเองทั้งหมด ซึ่งเมื่อรวมแล้วเท่ากับรัฐบาลออกเงิน
สมทบให้ประมาณ ๕๐% ของค่าก่อสร้างในแปลงนาทั้งหมดตามที่ธนาคารโลกเสนอมา การเก็บเงิน
คืนทุนนี้เก็บในอัตรา ๑๑๐ บาท/ไร่/ปี ส่วน ชลส. แจ้งว่าเกี่ยวกับวิธีการเก็บเงินคืนทุนนี้ให้หาวิธีไป
ยังกระทรวงการคลังแล้ว และได้แจ้งให้ทราบว่าเงินที่เก็บไปต้องเข้าคลัง ซึ่งเรื่องนี้จะให้ทำการ
ตกลงกันต่อไป

(๑๑) ภายในเวลา ๑๒ เดือนหลังจากเซ็นสัญญาเงินรัฐบาลจะต้องกำหนด
มาตรการทางกฎหมายที่จำเป็นเพื่อเก็บเงินประจำปีให้ได้น้อยกว่าค่าใช้จ่ายในการส่งน้ำและบำรุง
รักษาตามมาตรฐานที่กำหนด และต้องให้มีอนันต์ไว้ในพื้นที่ โดยเก็บจากยูได้รับผลประโยชน์ใน
โครงการ Part A และ Part B รวมทั้งในเขตโครงการระยะที่ ๑ ด้วย คณะกรรมการจัดรูป
ที่ดินกลางได้ประชุม เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๒๐ และมีมติให้เก็บค่าส่งน้ำและบำรุงรักษา โดยมี Grace
Period ๑ ปี ซึ่งกรมชลประทานแจ้งว่าจะแก้ไข กรม. เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ทันตามกำหนด

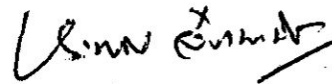
(๑๒) กรมชลประทานต้องกำหนดตัว Project Director และ
Project Manager โดยปรึกษากับธนาคารโลกเพื่อหาหนทางที่มีขอบข่ายก่อสร้างในเขตโครงการ
แม่กลองใหญ่ คณะกรรมการฯ ได้มีมติให้กรมชลประทานรับผิดชอบเสนอกระทรวงเพื่อจะให้ทราบก่อน
เดินทางไปเจรจากับเงิน

๕. คณะกรรมการบริหารสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติได้พิจารณาแล้ว มีมติว่า -
๕.๑ ในหลักการ เห็นชอบด้วยกับโครงการพัฒนาเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้า-
พระยาตอนบน ระยะที่ ๒ ที่จะขอเงินจากธนาคารโลกมาดำเนินการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕.๒ เนื่องจากโครงการฯ มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนค่อนข้างสูงมาก โดยเฉพาะ
ค่าเงินสำรองเผื่อสำหรับเนืองงานและราคาที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต จึงเห็นสมควรให้กระทรวงการคลัง
และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงค่าเงินสำรองเผื่อสำหรับเนืองงาน และราคา
ที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตในเกณฑ์ที่เหมาะสม ในชั้นการพิจารณาจะยึดเงินกู้กับธนาคารโลก อนึ่ง
หน่วยงานทั้งสองนี้จะพิจารณาถึงการลดภาระค่าธรรมเนียมผูกพันเงินกู้ โดยคำนึงถึงการวางแผน
งานของโครงการว่าจะแบ่งการกู้เป็นระยะ ๆ ได้เพียงใดหรือไม่ รวมทั้งแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ย
ในอนาคตด้วย

10/10

๕.๑ เห็นควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติส่งให้คณะกรรมการนโยบาย
หนี้เงินกู้ต่างประเทศพิจารณาต่อไปด้วย

จึงขอประทานเสนอเพื่อโปรดพิจารณาในฐานะผู้ตั้งและปฏิบัติราชการแทนนายก-
รัฐมนตรี และโดยที่เรื่องนี้ธนาคารโลกได้กำหนดให้มีการเจรจาเงินประมาณกลางเดือนพฤษภาคม
ศกนี้ จึงขอได้โปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ตามนี้ ข้อ ๕. โดยทวนที่สุด จะชอบ
คุณยิ่ง.

(นายประกอบ จวงพานิช)

รองเลขาธิการ ฯ รักษาราชการแทนเลขาธิการ
คณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ให้ น. อ.ร.

โปรดเกล้าฯ ด.น. น.ร. ร้อยจร

จ.น. 4 พ.ค. ๒๕๒๖ ๐๒๔ ๑๗:๑๐:๑๐๗

๑๗:๑๐:๑๐๗

๑๗:๑๐:๑๐๗

(นายอัมพร จันทระกิจิตร)

รองนายกรัฐมนตรี

ตั้งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี